

30. møde.

Tirsdag den 27. november kl. 14.

Formanden: I skrivelse af 22. november meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte forslag til lov om skoleskibsafgift.

I skrivelse af gårs dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte forslag til lov om ændringer i bevræterloven.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Handelsministeren (Baunsgaard): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om skoleskibsafgift.

Som det vil være det høje ting bekendt, blev der i efteråret 1958 mellem Danmarks Rederiforening og handelsministeriet ført visse forhandlinger om rederierhvervets fremtidige tilskud til driften af statens skoleskib „Danmark“. Forhandlingerne resulterede i, at man fra Rederiforeningens side ud fra erkendelsen af den betydning, der fremdeles måtte tillægges uddannelsen i et sejlførende skoleskib, erklærede sig indforstået med for en periode af 4 år at forhøje den hidtidige navigatøraftgift fra 16 øre til 50 øre årlig pr. registerton netto. Ved lov nr. 351 af 19. december 1958 blev denne aftale lagt til grund for rederierhvervets bidrag til skoleskibets drift for tiden 1. januar 1959-31. december 1962, pr. hvilken dato lovens gyldighed ophører. Med henblik på spørgsmålet om, hvorledes stillingen skulle være fra 1. januar 1963 og fremefter, har der på ny været ført forhandlinger med Rederiforeningen, som under hensyn til skibsfartens vanskelige økonomiske forhold samt til, at staten i stigende omfang har overtaget undervisningsudgifter, har henstillet, at afgiften i en ny 4-årig periode reduceres væsentligt.

I det fremsatte lovforslag er afgiften, der fremdeles opkræves halvårsvis bagud, fastsat til 35 øre pr. registerton netto årlig. Nedsættelsen til dette beløb er imidlertid

først foreslået fra udgangen af indeværende finansår. Heraf følger, at afgiften for første halvår af 1963 vil udgøre 21¹/₄ øre, hvilket beløb fremkommer som ¹/₄ år regnet efter 50 øre årlig og ¹/₄ år efter 35 øre årlig.

Medens den hidtil opkrævede afgift har givet en indtægt for statskassen på knap 600.000 kr. årlig, vil provenuet fremtidig skønsmæssigt kunne ansættes til ca. 425.000 kr., hvilket svarer til rundt regnet ²/₅ af de samlede årlige udgifter til drift og vedligeholdelse af skoleskibet.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og villig behandling i det høje ting.

Jeg tillader mig dernæst for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændringer i bevræterloven.

Lovforslaget er i det store og hele enslydende med det forslag, jeg fremsatte i tinget i sidste samling, men der er dog på grundlag af de da stedfundne forhandlinger foretaget visse ændringer, som jeg nærmere skal redegøre for.

Som nævnt allerede ved behandlingen i sidste samling tager forslaget sigte på også under ændrede markedsvilkår at søge bibeholdt den her i landet inden for restaurationsbranchen faktisk gældende ordning, hvorefter bryggerier afholder sig fra at bidrage til finansiering af anlæg og drift af virksomheder inden for hotel- og restaurationsbranchen. Jeg skal tillade mig at henvise til de synspunkter, jeg ved sidste fremsættelse gav udtryk for. De findes gengivet i folketingets forhandlinger 1961-62 sp. 3749 ff.

Som det er anført i bemærkningerne til lovforslaget, blev dette henvist til behandling i et udvalg, der imidlertid ikke nåede at afslutte sit arbejde inden folketingsårets slutning. Såvel under første behandling af forslaget som under udvalgsbehandlingen blev det spørgsmål rejst, om det ikke ville være ønskeligt og rimeligt at søge tilvejebragt udvej for en form for finansiering af restaurationsvirksomheder, der erstatter den, lovforslaget tog sigte på at forhindre. Under udvalgsbehandlingen blev der fra flere sider peget på oprettelse af et finansieringsinstitut som en vej, der måske burde følges.

I den mellemliggende tid har de interesserede kredse, d. v. s. Industrirådet, Bryg-

[Handelsministeren.]

geriforeningen, Vinhandlerforeningen for Danmark og Centralforeningen af Hotelvært- og Restauratørforeninger i Danmark, søgt at fremskaffe en kapital, der skulle tjene som sikkerhed for udlån fra pengeinstitutterne til indehavere af restaurationsvirksomheder. Det er foreløbig lykkedes de omhandlede kredse at tilvejebringe henved 2 mill. kr. hidrørende fra såvel private — d. v. s. leverandører — som organisationer inden for den omhandlede erhvervsgren. Efter hvad der er oplyst over for handelsministeriet, skulle disse midler efter initiativtagernes opfattelse muliggøre udlån af det syvdobbelte beløb, d. v. s. at der på denne måde skulle være skabt basis for kapitaludlån af tilsammen henved 14 mill. kr.

Selv om der, som anført i bemærkningerne, endnu ikke er skabt endelig klarhed over, hvor stor kapital der vil kunne skaffes ad denne vej, er det dog handelsministeriets opfattelse, at der ved oprettelsen af det påtænkte finansieringsinstitut kan ydes restaurationserhvervet god bistand i finansieringsmæssig henseende. Når henses til formålet med det foreliggende lovforslag, må det naturligvis være en afgørende forudsætning, at de leverandørkredse, der ifølge forslaget afskæres fra direkte at finansiere restaurationsvirksomheder, ikke opnår en sådan indflydelse på udlånene, at der vil kunne blive tale om omgåelse af lovens bestemmelser. Handelsministeriet må derfor gennem den foreslåede bestemmelse i forslaget § 1, nr. 1, 2. stk. (det nye stk. 10 i den gældende beværterlovs § 1), kunne sikre sig, at denne finansieringsmulighed kun står åben med hensyn til sådanne finansieringsinstitutter, hvis vedtægter sikrer uafhængighed af leverandører af drikkevarer.

Det følger af sagens natur, at ikke alene det omhandlede institut, men også andre tilsvarende institutter bør kunne opnå godkendelse i medfør af nævnte bestemmelse, såfremt deres opbygning sikrer en sådan grad af uafhængighed af de kapitalindskydende kredse, at finansiel bistand ad denne vej vil kunne ydes uden betænkelighed. Jeg går ud fra, at hele dette spørgsmål vil blive underkastet en indgående drøftelse i det udvalg, som får sagen til behandling, og jeg er naturligvis åben for nye synspunkter vedrørende denne finansieringsform,

såfremt sådanne skulle blive fremsat under udvalgsbehandlingen.

For en tydeliggørelses skyld er det i lovforslaget, jfr. § 1, nr. 1, 1. stk. (stk. 9), udtrykkeligt udtalt, at de lån, som forbydes, også omfatter lån af inventar.

Ny er endvidere bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 9, hvorefter handelsministeren efter indhentet erklæring fra den lokale bevillingsmyndighed og vedkommende kommunalbestyrelse, i København magistraten, kan give tilladelse til, at beværter- og gæstgivernæring med ret til udsækning af stærke drikke drives i forbindelse også med anden næring.

Den nævnte bestemmelse tager sigte på at ændre § 11, stk. 1, i den nu gældende beværterlov. Som denne nu er udformet, er der opstillet ret strenge betingelser for en dispensationsmeddelelse som den omhandlede, idet tilladelse til en sådan forening af næringsadkomster kun kan gives, såfremt det er nødvendigt for at fortsætte en bestående beværter- eller gæstgivervirksomhed, hvis fortsættelse af særlige grunde skønnes ønskelig. Spørgsmålet om at indføre en ændring som den foreslåede rejstes allerede under udvalgsbehandlingen, hvor der var almindelig tilslutning til tanken, som også jeg dengang kunne tilslutte mig. Ved at lette dispensationsadgangen i sådanne tilfælde tilvejebringes der mulighed for en lettelse af de pågældende adkomst-haveres finansieringsmuligheder.

Endelig vil jeg nævne, at de tidligere nævnte erhvervsorganisationer i den mellemtiliggende tid over for handelsministeriet har fremsat ønske om, at også gaver indtrædes under de former for finansiering, som søges forhindret. Da der bl. a. som følge af konsekvenserne for andre lovområder kan næres betænkelighed ved en sådan udvidelse, har jeg ikke ment at kunne imødekomme det fremsatte ønske. Imidlertid går jeg ud fra, at der under udvalgsbehandlingen bliver lejlighed til at beskæftige sig med dette problem, og det ligger i sagens natur, at jeg i så fald beredvilligt vil drøfte de synspunkter, som måtte blive fremsat vedrørende dette spørgsmål.

Ikrafttrædelsesdatoen er fastsat til den 1. april 1963. Det er samtidig tanken at lade den gældende lov genoptrykke som lovebekendtgørelse med de vedtagne æn-

[Handelsministeren.]

dringer. Jeg gør i øvrigt opmærksom på, at der i beværterlovens § 40 er hjemmel til at udfærdige de forskrifter, som er nødvendige for lovens administration.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov for Færøerne om ophævelse af love og bestemmelser om renten af udlån mod pant i fast ejendom.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 307, fremsættelsen i tidenden sp. 1121).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dupont: Da min færøske kollega er syg, skal jeg på den socialdemokratiske gruppes vegne anbefale det foreliggende lovforslag. Det er en konsekvens af det øgede renteniveau og vel også af gennemførelsen af realkreditlån i fast ejendom på Færøerne. Derfor har det færøske lagting vedtaget at søge ophævet de gamle bestemmelser om 4-5 pct.s rente ved lån mod sikkerhed i fast ejendom.

Hvis der ikke stilles krav om udvalgsbehandling, finder jeg, da lagtinget enstemmigt har vedtaget dette, ikke nogen anledning til, at der nedsættes et udvalg.

Heilesen: Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse

Hanne Budtz: Også mit parti er enig i, at de gældende rentebestemmelser for Færøerne er utidssvarende. Det er både naturligt og nødvendigt at få dem ophævet. Vi kan altså tiltræde lovforslaget og kan give vor tilslutning til, at der ikke nedsættes noget udvalg.

Helge Larsen: Jeg skal på min gruppes vegne anbefale lovforslaget.

Zastrau: Dette lille lovforslag er jo fremsat efter anmodning af det færøske lagting, og formålet med lovforslaget er åbenbart at skaffe flere penge til finansiering af byggeriet.

Mit parti kender godt de endog store vanskeligheder, man på Færøerne har med at skaffe den fornødne kapital til finansiering af byggeriet. Hvis det høje ting vedtager det foreliggende lovforslag, tror jeg gerne at den fornødne kapital vil komme frem.

Men én ting må man gøre sig klart: at en ophævelse af gældende love og bestemmelser på Færøerne, der begrænser pengeudlånsrenten til 4 pct., under særlige forhold til 5 pct., vil få den samme virkning, som ophævelsen af renteloven i 1958 fik for det egentlige Danmark, nemlig den virkning, at renten automatisk vil stige til 11 pct. eller måske endda til mere, hvilket igen vil betyde en meget mærkbar fordyrelse af byggeomkostningerne. Selv om man måske ikke helt kan sammenligne forholdene på Færøerne med forholdene hernede, er det alligevel sådan, at sporene skræmmer. Hvad betød lov nr. 158 af 7. juni 1958 om ophævelse af lov om renten af udlån mod pant i fast ejendom for Danmark? Betød denne lov, at man dermed kom af med det sociale onde, som hedder bolignøden og boligmangelen? Nej, dette sociale onde rider stadig landet som en mare. Jeg føler trang til at spørge: hvor længe skal det endnu vare, inden det høje ting gør noget virkeligt og alvorligt for den ungdom, der i dag vil stifte bo, men ingen lejlighed kan få? Her er en virkelig opgave at tage fat på. Nej, rentelovens ophævelse skaffede ikke landet så forfærdelig mange flere boliger, men derimod en forfærdende høj rente, der fordyrede boligbyggeriet i en sådan grad, at huslejen i nybyggeriet ikke er til at betale for folk med de mere jævne indtægter. Skal der skaffes penge til byggeriet på Færøerne, bør det derfor efter min opfattelse ikke ske på den måde, at man giver pengeudlånerne bedre vilkår. Man kunne efter min formening fremme byggeriet på Fær-